

Πρόλογος

Ζούμε σε μια εποχή συναρπαστικών αλλαγών. Η τεχνολογική επανάσταση, η επισημονική πρόοδος, οι νέες ταχύτητες στη διάχυση της πληροφορίας τα αλλάζουν όλα.

Οι αλλαγές αυτές, αναπόφευκτα, επιδρούν στις κοινωνικές δομές και στους θεσμούς όπως είναι η οικογένεια και το σχολείο.

Οι μεταβολές στη δομή και στα χαρακτηριστικά της οικογένειας, το αίτημα για άμβλυνση των ανισοτήτων και για παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης, η ανάγκη για ένα σχολείο προσαρμοσμένο στις ανάγκες των μαθητών, **επιβάλλουν μεταρρυθμίσεις** στα εκπαιδευτικά συστήματα και ιδιαίτερα στον τρόπο λειτουργίας των σχολικών μονάδων.

Το ερώτημα που προβάλλει επιτακτικά στις μέρες μας είναι: Ποιες είναι οι γνώσεις, οι ικανότητες και οι δεξιότητες που απαιτεί η σημερινή κοινωνία και η ζωή; Τι πρέπει να μάθουμε στα παιδιά μας για να μπορέσουν να λειτουργήσουν ως πολίτες στον αιώνα που διανύουμε; Με ποιο σχολείο, με ποιο πρόγραμμα, με ποιον εκπαιδευτικό και με ποια μέσα παρεμβαίνουμε για να διαμορφώσουμε τον αυριανό Έλληνα πολίτη, πολίτη της Ευρώπης, πολίτη του κόσμου;

Στόχος και όραμά μας είναι ένα σχολείο σύγχρονο, ανοιχτό στην κοινωνία και τη ζωή, δημοκρατικό στην οργάνωση και τη δομή του, ένα σχολείο δημιουργικό, ανθρώπινο, ικανό να αναπτύξει την κριτική σκέψη του μαθητή και να του εμφυσήσει την αγάπη για το περιβάλλον, τον πολιτισμό και τη ζωή. Ένα σχολείο που να μπορεί να διαμορφώσει έναν ελεύθερο, υπεύθυνο, διεκδικητικό, κριτικά σκεπτόμενο και κοινωνικά συμμετέχο πολίτη. Ένα σχολείο της Παιδείας και του πολιτισμού. Γιατί όπως έλεγε και η αείμνηστη Μελίνα: «Αν πετύχουμε την ευαισθητοποίηση του παιδιού στον πολιτισμό θα δημιουργηθεί μια άλλη κοινωνία, μια άλλη νοοτροπία, μια άλλη πολιτική».

Το πώς οραματίστηκε ο κλάδος μας το Ολοήμερο σχολείο περιγράφεται στις αποφάσεις της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης του κλάδου μας που έγινε στις 21 και 22 Μαρτίου του 1985 στην Αθήνα.

«...Εκτίμηση της Γ.Σ. της Δ.Ο.Ε. είναι ότι το Ν/Σ κάτω από τις παρούσες κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες, αποτελεί τη μόνη ρεαλιστική πρόταση, που στοχεύει και μπορεί να ανοίξει προοπτική για τη δημιουργία ενός σχολείου δημοκρατικού, ανοιχτού στην κοινωνία και τη ζωή, να αμβλύνει το καθεστώς των ανισοτήτων και των διακρίσεων στην Εκπαίδευση και να οδηγήσει στην ωρίμανση των συνθηκών για τη μετάβαση σ' ένα «ολοήμερο» λαϊκό 9χρονο βασικό σχολείο, στο οποίο θα

εξασφαλίζονται ίσες ευκαιρίες μόρφωσης σ' όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα από την κοινωνικο-οικονομική κατάσταση της οικογένειάς τους...

Με την πρόβλεψη της εσωσχολικής βοήθειας, την άθληση, τις αθλητικές, καλλιτεχνικές κλπ. εκδηλώσεις το σχολείο θα μετατραπεί σε ζωντανή αγορά του δήμου, σε ζωντανό πολιτιστικό κύτταρο της γειτονιάς και του χωριού.»

Το ολοήμερο σχολείο εξακολουθεί να είναι μια πρόκληση. Είναι το σχολείο με προοπτική **στη γνώση, στη δράση και στη δημιουργία**. Είναι το **δυναμικό** σχολείο, που θέλει να αποκολληθεί από τη στατικότητα και να δώσει την ευκαιρία στους μαθητές να ξεδιπλώσουν το πολύπλευρο ταλέντο τους **στην κατάκτηση των γνώσεων, των αξιών και των δεξιοτήτων, με προσωπική συμμετοχή**. Δεν είναι ένα σχολείο φύλαξης των μαθητών, ούτε ένα παρατεταμένο φροντιστήριο, για ενίσχυση μόνο του γνωστικού τομέα. Πρόκειται για μια **ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ** παρουσία της σχολικής κοινότητας, όπου το παιδί αισθάνεται ελεύθερο να μάθει, να δημιουργήσει, να οικοδομήσει και να αξιολογήσει ταυτόχρονα το δικό του έργο! **Είναι ένα σχολείο ανοιχτό, δημοκρατικό, αντιαυταρχικό, ένα σχολείο δράσης**. Σ' αυτό το σχολείο ο εκπαιδευτικός δεν είναι πια **μεταδότης της γνώσης, παντογνώστης, πάνσοφος και κινητή εγκυκλοπαίδεια**. Ο δάσκαλος δεν διδάσκει με τον παραδοσιακό τρόπο, αλλά **κινητοποιεί και δραστηριοποιεί** τους μαθητές του ώστε να κατακτήσουν τις γνώσεις με προσωπική συμμετοχή, μέσα από την ομάδα. Στόχος αυτού του ολοήμερου σχολείου είναι να δημιουργήσει **ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες, με κριτική, δημιουργική, και διαλεκτική σκέψη**. Απώτερος στόχος του είναι να ισχυροποιήσει ο μαθητής τις γνώσεις, τις αξίες και τις δεξιότητες, που θα τον αυτοολοκληρώσουν και θα τον εξανθρωπίσουν, ώστε να ζήσει σε πνεύμα **κοινωνικής ειρήνης, πάντα διεκδικητικός και με απόλυτο σεβασμό στις αξίες της ελευθερίας, της ισότητας, της δικαιοσύνης, της ειρήνης, με ανεκτικότητα στην προσωπικότητα των άλλων**.

Ένα σχολείο στο οποίο θα κυριαρχεί η μορφωτική παιδαγωγική του διάσταση. Γιατί για μας «Τα σχολεία είναι θεσμοί που έχουν οικοδομηθεί πάνω στις ιδέες της ποιοτικής δημοκρατίας, της κοινωνικής ευημερίας, της ανθρώπινης αλληλεγγύης και του αγώνα για την ανακάλυψη της αλήθειας και του νοήματος της ζωής». Ένα σχολείο από τη ζωή, με τη ζωή, για τη ζωή. Αυτό το σχολείο οραματιστήκαμε. Αυτό οραματιζόμαστε. Γι' αυτό αγωνιζόμαστε.

Δημήτρης Μπράτης
Πρόεδρος Δ.Ο.Ε.